

hoofdbureau opgesloten. Een politieman die een belangrijke LO-contactman was, trof hem biddend aan. Die agent verklaarde zich bereid, hem dezelfde avond te laten ontsnappen, maar daarvoor was de medewerking van een inspecteur nodig. De inspecteur was een dienstklopper en weigerde. Enkele uren later werd Valstar zwaar geboeid naar de politie-gevangenis aan het Haagse Veer te Rotterdam overgebracht. Onmiddellijk kwamen Johannes Post, Scheepstra en van Dijk naar het westen om te zien wat zij voor Valstar konden doen. Post sprak met de gevangenisdirecteur. Deze weigerde medewerking. Post liet het er niet bij zitten. Hij bracht de directeur een tweede bezoek, ditmaal samen met de anti-revolutionaire oud-minister van Justitie, mr. J. Donner. Nu verklaarde de directeur zich tot hulp bereid (hij zou Valstar vrijlaten en dan zelf onderduiken), maar toen puntje bij paaltje kwam, liet hij het afweten – enkele dagen later, en terwijl de Knokploegen nu voorbereidingen troffen voor een overval op de politiegevangenis, werd Valstar (die inmiddels zijn tandprothese ingeslikt had met de bedoeling, zo in een ziekenhuis terecht te komen) opgesloten op een plaats van waaruit geen ontsnappen mogelijk was: de bunker van het concentratiekamp Vught.

Ook hij werd er op 4 september gefusilleerd.

De leiding der Knokploegen in het westen des lands was na zijn arrestatie door Johannes Post overgenomen.

★

Het was bij uitstek de situatie waarin een of meer vooraanstaande figuren uit de illegaliteit gearresteerd waren, die telkens weer de illegale groepen stimuleerde om te trachten, deze en andere gevangenen te bevrijden. Soms kon men die vrijlating bereiken door een hoge losprijs te betalen, maar op dergelijke aanbiedingen ging de *Sicherheitspolizei*, als het topfiguren betrof, nooit in. Dan restte slechts één mogelijkheid: een overval, een bevrijdingsactie. Tot begin september '44 zijn de Knokploegen er in 36 gevallen in geslaagd, één of meer gevangenen te bevrijden. Dat lukte Scheepstra en zijn Knokploeg spectaculair op 11 mei '44 toen men de kort tevoren gearresteerde ds. Slomp vrij kreeg uit de gevangenis te Arnhem, 'de Koepel' (uitroep van Slomp: 'Jongens, jullie zijn helden', antwoord van een der KP'ers: 't Ging niet uit eigen kracht, dominee'¹); het lukte opnieuw op 6 juni toen een Rotterdamse Knokploeg zeventien illegale werkers van de

¹ Anne de Vries in: *Het Grote Gebod*, dl. II, p. 136.